

Raadsvergadering	30 januari 2024
Volgnummer	04-2024
Onderwerp	Klantbijdrage Omnibuzz 2024 (Wmo)
Domeinvergadering	Sociaal
Programmanummer	6 Sociaal domein
Registratienummer	2023.05255
Collegevergadering	9 januari 2024
Portefeuillehouder	Wethouder Pas
Afdeling	Beleid Maatschappelijke Ontwikkeling
Behandelend ambtenaar	MHW Hartholt Telefoonnummer: 043-3506017 Michiel.Hartholt@maastricht.nl
Bijlagen	bijlage 1 Raadsbesluit bijlage 2 Motie van het lid Bikker cs over voorkomen van de voorziene prijsstijgingen in 2024 in het regionaal openbaar vervoer bijlage 3 Brief staatssecretaris I&W inzake compensatie OV bijlage 4 Brief aan college B&W inzake LTI bijlage 5 Besluit AB Omnibuzz LTI index en klantbijdrage bijlage 6 WIJZIGINGSVERORDENING Verordening Maatschappelijke Ondersteuning januari 2024

AAN DE GEMEENTERAAD

Samenvatting

Als de raad instemt met dit voorstel zal de klantbijdrage voor Omnibuzz-reizigers in 2024 niet worden verhoogd in 2024. De aanleiding hiervoor is het besluit van het Rijk om de reizigerstarieven in het

regionale openbaar vervoer niet te verhogen in 2024. Hierdoor ontstaat een verschil in klantbijdragen tussen Omnibuzz en het openbaar vervoer, hetgeen in strijd is met onze uitgangspunten.

Aan de gemeenteraad wordt daarom voorgesteld een gewijzigd artikel in de Wmo-verordening vast te stellen met als doel de klantbijdrage Omnibuzz in 2024 op het prijsniveau van 2023 te houden. In de tussentijd wordt de verhoging van de klantbijdrage door Omnibuzz *on hold* gezet tot het moment dat de gemeenteraad een besluit heeft genomen.

Beslispunten

1. In te stemmen met de wijzigingsverordening “Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Maastricht 2020 per 1 januari 2024”.

1. Aanleiding, bevoegdheden en context.

Aanleiding

Inwoners met een mobiliteitsbeperking die geen gebruik (meer) kunnen maken van het reguliere openbaar vervoer (OV) kunnen op basis van de Wmo2015 geïndiceerd worden voor het collectief vraagafhankelijk vervoer (CVV). Dit vervoer wordt in Maastricht georganiseerd door de GR Omnibuzz. Reizigers betalen voor hun ritten met Omnibuzz een klantbijdrage die op het niveau ligt van de tarieven in het OV. De klantbijdrage wordt daarbij jaarlijks geïndexeerd met dezelfde index die gehanteerd wordt in het OV. Op deze manier blijven de tarieven in beide vervoerssystemen gelijk oplopen, hetgeen een uitgangspunt is.

De Landelijke Tarieven Index (LTI) voor 2024 is vastgesteld op **+11,72%**. Dit betekent een forse verhoging voor reizigers in zowel het OV als binnen Omnibuzz. Echter, ten aanzien van het OV heeft de landelijke politiek geageerd op deze hoge index. Een motie van kamerlid Bikker (zie bijlage 2) is recent aangenomen waardoor vanaf 2024 structureel 300 miljoen euro extra beschikbaar komt voor het regionale OV (zie bijlage 3). Dit bedrag is o.a. bedoeld om het OV op hetzelfde prijspeil te houden als in 2023. Dit betekent dat de klantbijdrage in het OV niet wordt verhoogd in 2024. Helaas

is het alternatief voor het OV voor mobiliteitsbeperkten – het CVV – niet meegenomen in deze plannen.

Toepassing van de LTI op de klantbijdrage Omnibuzz zal daarom leiden tot ongelijkheid tussen het OV-tarief en de klantbijdrage in het Wmo vervoer. In voorliggende nota wordt uw raad voorgesteld deze ongelijkheid te voorkomen en daartoe ook de klantbijdrage Omnibuzz in 2024 niet te verhogen.

Context en bevoegdheid

De klantbijdrage Omnibuzz wordt jaarlijks geïndexeerd met de Landelijke Tarieven Index (hierna LTI). Dit is vastgelegd in de [Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Maastricht 2020](#). Voor de LTI is gekozen omdat de reizigerstarieven van Omnibuzz dan gelijk oplopen met het OV, waar de LTI ook van toepassing is op de klantbijdragen. Personen die geen gebruik (meer) kunnen maken van het OV, kunnen zodoende tegen (nagenoeg) gelijke kosten reizen met Omnibuzz. Dit is een uitgangspunt binnen de GR Omnibuzz en van de Maastrichtse gemeenteraad (zie [raadsnota van 31 mei 2022](#)).

De LTI voor 2024 is vastgesteld op +11,72%. Voor Omnibuzz-reizigers zou dit een verhoging van 11 cent per zone betekenen (van €0,92 naar €1,03 per zone). De gemiddelde reiziger in Maastricht reist 125 zones per jaar, hetgeen ertoe leidt dat men gemiddeld €13,75 duurder uit is. Reizigers die echter het maximale reisbudget gebruiken van 590 zones, zijn €64,90 per jaar duurder uit. Deze laatste groep is in de regel de meest kwetsbare groep voor wie geen alternatief beschikbaar/bereikbaar is en die vaak ook op andere onderdelen hogere (zorg)kosten hebben als gevolg van hun beperking(en).

Doordat het Rijk heeft geregeld dat een prijsverhoging in het regionale OV niet zal plaatsvinden in 2024 (zie bijlage 3), komt het uitgangspunt om in beide vervoersvormen gelijke klantbijdragen te rekenen onder druk te staan. Het Dagelijks Bestuur van de GR Omnibuzz heeft daarom op 21 november jl. een oproep gedaan aan de colleges van de 30 deelnemende gemeenten om ook de klantbijdrage Omnibuzz niet te verhogen in 2024 (zie bijlage 4).

Het college staat sympathiek tegenover deze oproep maar heeft niet het mandaat om dit eigenstandig te regelen. Omdat de klantbijdrage Omnibuzz en de index op dit tarief in de Wmo-verordening is vastgelegd, is het aanpassen c.q. afwijken van de klantbijdrage een raadsbevoegdheid.

Besluitvorming hierover is daarbij niet mogelijk gebleken vóór 1 januari 2024, onder meer gezien het late tijdstip waarop het Rijksbesluit bekend was en het gegeven dat het besluitvormingstraject in 30 individuele gemeenten doorlopen moet worden. Daarom - anticiperend op de positieve besluitvorming in iedere gemeente en handelend in de geest van de bestuurlijke uitgangspunten - zal Omnibuzz géén verhoging van klantbijdrage doorvoeren per 1 januari 2024 (de tarieven worden in de 1e helft van 2024 *on hold* gezet). Dit geeft gemeenten voldoende ruimte om het raadstraject te doorlopen. En dit biedt Omnibuzz de mogelijkheid om tijdig en eenduidig te communiceren over de klantbijdrage 2024.

2. Gewenste situatie.

Het voorstel om in 2024 geen verhoging van de klantbijdrage Omnibuzz door te voeren ten opzichte van 2023, kan worden gerealiseerd door aanpassing van het volgende artikel in de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Maastricht 2020. Hierin wordt aanvullend geregeld dat per 1 januari 2024, en enkel voor het kalenderjaar 2024 de nullijn wordt gehanteerd. Vanaf 1 januari 2025 wordt dan weer de reguliere indexering toegepast. De voorgestelde wijziging is dikgedrukt in onderstaand gewijzigd artikel.

GEWIJZIGD Artikel 17 lid 3 sub d. van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Maastricht 2020

“Er geldt geen eigen bijdrage voor de kosten die het college maakt voor de collectieve vraagafhankelijke vervoersvoorziening. Voor deze voorziening is een algemeen gebruikelijke klantbijdrage aan de orde. De algemeen gebruikelijke klantbijdrage is per 1 januari 2023 vastgesteld op €0,92 per (instap)zone, voor maximaal 590 zones per kalenderjaar, behoudens het gestelde in de nadere regels. De klantbijdrage wordt per 1 januari 2023 jaarlijks per 1 januari geïndexeerd met de LTI-index en door de uitvoeringsorganisatie ‘Omnibuzz’ kenbaar gemaakt aan reizigers. **Het indexcijfer per 1 januari 2024 wordt, in afwijking op hetgeen hiervoor is bepaald, voor het kalenderjaar 2024 vastgesteld op 0%”**

De wijzigingsverordening waarin bovenstaand gewijzigd artikel is opgenomen, is ter besluitvorming bijgevoegd (bijlage 6).

3. Indicatoren.

Niet van toepassing

4. Argumenten.

Een uitgangspunt binnen de GR Omnibuzz en van de Maastrichtse gemeenteraad is om de klantbijdrage in Omnibuzz op hetzelfde prijsniveau te stellen als het klanttarief in het regionaal openbaar vervoer. Dit uitgangspunt staat onder druk nu het Rijk heeft besloten om geen prijsverhoging door te voeren in het regionale openbaar vervoer in 2024. De Maastrichtse Wmo-verordening schrijft namelijk voor dat de klantbijdrage Omnibuzz jaarlijks geïndexeerd moet worden. Indien de gemeenteraad besluit om in 2024 geen prijsverhoging door te voeren van de klantbijdrage Omnibuzz, kan voldaan worden aan dit uitgangspunt.

5. Alternatieven.

De gemeenteraad kan afwijkend besluiten vast te houden aan de huidige indexbepaling in de Wmo-verordening. Daarmee wordt het uitgangspunt van gelijke tarieven in Omnibuzz en OV verlaten. Tevens worden reizigers dan geconfronteerd met een tariefstijging van €0,11 per zone, waarmee Maastricht zal behoren tot de gemeente(n) die de hoogste klantbijdrage heffen binnen de GR Omnibuzz. Reizigers in Maastricht zullen dit tarief in dat geval met terugwerkende kracht dienen te betalen. Dit alternatief heeft daarom niet de voorkeur.

6. Financiën.

Het niet toepassen van de LTI op de klantbijdrage leidt tot inkomstenderving bij gemeenten. In de gemeente Maastricht wordt de som aan gemiste klantbijdragen ingeschat op 500.000 zones x €0,11 = €55.000 op jaarbasis in 2024 (prognose).

De door het Rijk extra beschikbaar gestelde financiële middelen voor het regionale OV zijn niet beschikbaar voor het collectief vraagafhankelijk vervoer Wmo. Het Algemeen Bestuur Omnibuzz heeft op 20 december jl. een principebesluit genomen om de gedeerde inkomsten over de 1^e helft van 2024 ten laste te brengen van de binnen Omnibuzz aanwezige algemene reserve (zie bijlage 5). Voor Maastricht betekent dit een dekking van ± €27.500

De dekking voor de resterende €27.500,- in 2024 wordt gevonden in het positieve resultaat dat de gemeente Maastricht in 2023 behaalt op de jaarrealisatie Omnibuzz. Dit bedrag komt medio 2024 ter beschikking na vaststelling van het Jaarverslag Omnibuzz 2023. In de [tweede bestuursrapportage 2023](#) is reeds voorgesorteerd op de in voorliggende nota beschreven situatie.

Vanaf 2025 wordt de gemeentelijke begroting (batenpost CVV) structureel aangepast op basis van voorliggend voorstel.

7. Vervolg.

- Na besluitvorming door de raad zal de wijzigingsverordening MO op elektronische wijze bekend worden gemaakt conform de gebruikelijke procedure bij algemeen verbindende voorschriften. Daarmee geschiedt invoering en uitvoering van de maatregel op rechtmatige wijze.
- Het bestuur van de GR Omnibuzz zal op de hoogte worden gebracht van het besluit van de gemeenteraad en hieraan uitvoering geven.
- Omnibuzz zal bij de Rijksoverheid en de VNG aandacht vragen voor deze problematiek en de gevolgen hiervan.

8. Participatie

Voorafgaand aan voorliggend voorstel is het *Cliëntenpanel Omnibuzz* geconsulteerd. Het cliëntenpanel stelt unaniem voor om de nullijn aan te houden voor de klantbijdragen. De belangrijkste argumenten hierbij zijn:

- Tarieven van Omnibuzz en OV moeten hetzelfde behandeld worden.
- De kosten van de mensen die tot de doelgroep behoren stapelen zich behoorlijk op, door o.a. het abonnementstarief en stijgende kosten van andere voorzieningen. Zeker voor mensen met gezondheidsproblemen. Daar komt nog bij dat de klantbijdrage in Omnibuzz in een aantal regio's recent aanzienlijk is verhoogd om te komen tot nagenoeg gelijke klantbijdragen in heel Limburg.

- In de landelijke gebieden, waar de reisafstanden groter zijn, voelen klanten deze stijging het meest omdat een rit al gauw 3 of 4 zones betreft.
- De suggestie dat mogelijk meer mensen het OV gaan gebruiken als Omnibuzz duurder is, achten zij niet realistisch. De meeste klanten hebben immers geen keuze en zijn (volledig) afhankelijk van Omnibuzz.
- De hoge kosten en de afhankelijkheid door het gebrek aan alternatieven leiden mogelijk tot verminderde sociale contacten en zelfs vereenzaming. Het aanbod aan passende alternatieven is zoals gezegd schaars, voor rolstoelgebruikers in het bijzonder.
- Naast het inhoudelijke advies van het cliëntenpanel Omnibuzz wordt aandacht gevraagd voor de betrokkenheid van de Wmo-raden in iedere gemeente.
- Bij het uitwerken van meerdere varianten, groeit de kans op verschillende tarieven. Dit is in de ogen van het cliëntenpanel niet wenselijk. Er moet worden gewaakt voor een lappendeken van verschillende tarieven.
- Uiteraard is er ook begrip voor de financiële situatie van gemeenten. In dat kader zijn er zorgen uitgesproken dat verminderde inkomsten voor gemeenten wellicht kunnen leiden tot andere beheersmaatregelen, zoals de budgettering van reiszones.

Burgemeester en Wethouders van Maastricht,

De Secretaris,

G.J.C. Kusters

De Burgemeester,

W.A.G. Hillenaar

Bijlage 1.

DE RAAD DER GEMEENTE MAASTRICHT,

gezien het voorstel van Burgemeester en Wethouders d.d. 9 januari 2024, Afdeling Beleid
Maatschappelijke Ontwikkeling, no.2023.05255;

gelet op Wet maatschappelijke ondersteuning 2015, Verordening maatschappelijke ondersteuning
gemeente Maastricht 2020;

BESLUIT:

1. In te stemmen met de wijzigingsverordening "Verordening maatschappelijke ondersteuning
gemeente Maastricht 2020 per 1 januari 2024".

Aldus besloten door de raad der gemeente Maastricht in zijn openbare vergadering van 30 januari
2024

de griffier,

de voorzitter,